

בנק ישראל

הנגיד

יד' אב, תשפ"ד
18 אוגוסט, 2024

לכבוד
ראש ממשלת ישראל
מר בנימין נתניהו

מכובדי,

הנדון: תקציב המדינה לשנת 2025

בהמשך לפגישתנו ב-15 ביולי במסגרתה הצגתי בפניך סקירה נרחבת על מצב המשק והאתגרים המשמעותיים בפניהם ניצבת הכלכלה הישראלית, אני מוצא לנכון להעלות על הכתב מספר נקודות מרכזיות הנוגעות לתקציב המדינה לשנת 2025.

כפי שהדגשתי בפגישתנו, המציאות הביטחונית הנוכחית יחד עם אי הוודאות והאתגרים הכלכליים הנלווים אליה, מחייבים את הממשלה לנקוט במדיניות פיסקלית אחראית ומאוזנת. שמירה על מסגרת התקציב לשנת 2024 וקידום סדור של תהליך בניית התקציב לשנת 2025 הינם קריטיים לשימור יציבות המשק וחיזוק המוניטין של הכלכלה הישראלית. בנוסף, אישור התקציב במועדו יאפשר התמודדות טובה יותר עם אתגרים תזרימיים ויפחית את הצורך בכלים תקציביים חריגים. כמו כן, שילוב כלל הגורמים המקצועיים בגיבוש התקציב, כמקובל, חיוני לתהליך מתכלל להבטחת תקציב מאוזן ואחראי.

בפגישתנו, ציינתי כי במסגרת אישור התקציב לשנת 2025 תידרש הממשלה לבצע התאמות בעלות אופי פרמננטי בסדר גודל של כ-30 מיליארדי ₪, כאשר היקף זה מבוסס על תחזית ההוצאות הנוכחית. לאור סדר הגודל של ההתאמות הנדרשות ומבנה התקציב, מעבר לקיצוץ הוצאות, יידרשו צעדים משמעותיים להגדלת ההכנסות. כמו כן, חשוב לשלב שינויים מבניים מחוללי צמיחה התומכים במדיניות הפיסקלית. אדגיש כי ביצוע ההתאמות הללו חיוני לשמירה על יחס חוב-תוצר בר קיימא ולשמירת אמינותה הפיסקלית של ישראל.

בשבוע שעבר חברת הדירוג FITCH הורידה את דירוג האשראי של ישראל והציבה תחזית שלילית. זאת, בהמשך להורדות דירוג קודמות והצבת תחזית דירוג שלילית על ידי שתי חברות הדירוג האחרות (Moody's ו-S&P). הורדת הדירוג נובעת בחלקה מהמציאות הביטחונית, אך היא משקפת גם הערכה של ניהול המדיניות הכלכלית הנוכחית ושמה דגש על מתווה המדיניות העתידי, כפי שצינו החברות בדוחותיהן.

התפתחויות אלו מחזקות את הצורך בקידום אישור התקציב, תוך ביצוע ההתאמות הנדרשות. צעד זה יקטין את אי הוודאות בשווקים, יתרום ליציבות הכלכלית ויאפשר גיבוש צעדים מושכלים ואפקטיביים. בנוסף, יש חשיבות רבה לעמידה בהתחייבויות פיסקליות קודמות, לרבות צעדי המדיניות שכבר הוכרזו ונכללו בהערכות ובתחזיות של גורמי השוק והמוסדות הפיננסיים הבינלאומיים.

ראוי לציין כי ההתאמות הפרמננטיות שבוצעו בתקציב 2024 העבירו מסר חיובי של אחריות פיסקלית לשווקים הפיננסיים, והן זכו להערכה משמעותית בדו"חות של חברות הדירוג, וגופים בינלאומיים. זאת, חרף העובדה כי הרכב ההתאמות לא היה בהכרח אופטימלי, והיה מקום לשלב בו יותר צעדים מעודדי צמיחה.

כינוס הוועדה לבחינת בניין הכוח ותקציב הביטחון היה צעד חיובי וחשוב. זהו מהלך שיכול לתרום לראייה ארוכת טווח של צרכי הביטחון ולסייע בבניית תקציב מאוזן ואחראי לאורך זמן. חשוב להדגיש כי התנעת עבודת הוועדה אינה גורעת מהצורך החיוני לקדם את תהליך אישור התקציב לשנת 2025 על כל היבטיו.

בתום פגישתנו, קבעת כי תתואם פגישה נוספת בראשותך ובהשתתפות כלל גורמי המקצוע הרלוונטיים במסגרתה יידונו סדרי הגודל של ההתאמות הנדרשות, והחלופות השונות לביצוען. מאז חלפו מספר שבועות, ונוכח האמור אני רואה חשיבות רבה בקביעת פגישת המשך לקידום תהליך התקציב.

לסיכום, קידום התהליך לאישור תקציב חד שנתי לשנת 2025 יתרום לחיזוק אמינותה הפיסקלית של ישראל בשעה זו, ויסייע ליכולות הנדרשות לשם עמידה באתגרים המורכבים הניצבים לפתחנו.

בברכה,

פרופ' אמיר ירון
נגיד בנק ישראל

העתקים:

שר האוצר, מר בצלאל סמוטריץ'
מנכ"ל משרד האוצר, מר שלומי הייזלר
יו"ר המועצה הלאומית לכלכלה, פרופ' אבי שמחון
ראש אגף תקציבים, מר יוגב גרדוס
החשב הכללי, רו"ח יהלי רוטנברג
הכלכלן הראשי, ד"ר שמואל אברמזון